

08/01/2024

לכבוד מנכ"ל משרד הפנים, עו"ד רונן פרץ
היועץ המשפטי למשרד הפנים, עו"ד יהודה זמרת
מנהל המנהל לשלטון מקומי, תומר ביטון
מנהל אגף בכיר תאגידיים מקומיים, רו"ח דודי ספיר

הנדון: הקמת תאגידי אנרגיה עירוניים

שלום רב,

נבקש לברך על פרסומו של חוזר מנכ"ל משרד הפנים, הנוגע לבניית יכולות ברשויות המקומיות לטובת השגת היעדים הלאומיים במעבר לאנרגיה מתחדשת והפחתת פליטות גזי חממה. בתור ארגון הסביבה הפועל להאצת המעבר האנרגטי וצמצום פליטות גזי החממה מסקטור האנרגיה בישראל, אנו סבורים כי בשלו התנאים לכך שהמעבר לאנרגיה מקיימת יפסיק להיות נטל, ויהפוך ל"מכרה זהב" עבור השלטון המקומי, אשר הובלת המעבר האנרגטי מייצרת עבורו הזדמנות משמעותית לביסוס חוסן אנרגטי, כלכלי וחברתי. פרסום התנאים להקמת תאגידי אנרגיה עירוניים הם הכרה ראויה בפוטנציאל בלתי ממומש זה. עם זאת, נבקש להביא את תשומת ליבכם לשתי נקודות, שאנו סבורים שלא קיבלו התייחסות מספקת או ברורה במסמך שפורסם:

1. בחוזר נכתב כי הרשויות המקומיות שיבחרו בכך יוכלו לפעול תוך הסתייעות בתאגידי אנרגיה, על מנת להאיץ את המעבר לאנרגיה מקיימת עבור הקמה של מתקנים לייצור אנרגיה **בנכסי הרשות**. עולה השאלה, האם פעילות תאגידי האנרגיה תוגבל לפעילות ביחס לנכסי הרשות בלבד, וזה לא יוכל לפעול על מנת לתמרץ, לשווק, ולהציע מכרזי מסגרת עבור הקמת מתקני בדו-שימוש במגזר הביתי והמסחרי?

2. בחוזר לא ניתנה התייחסות מפורשת לאסדרת מודל השוק אשר נכנסה לתוקף החל מ-1.1.2024, במסגרתה כחלק מהרפורמה במשק החשמל נפתח לראשונה מקטע הספקת החשמל לתחרות, ומתאפשרת באופן פוטנציאלי הקמה של תאגידי הספקת חשמל מוניציפליים. בדומה לסעיף הקודם, אנו סבורים כי כניסתן של רשויות מקומיות לשוק הספקת החשמל, ובפרט במודל הקמת תאגידי עצמאי על ידי החברה הכלכלית של הרשות המקומית, מספק לעירייה מנוע צמיחה משמעותי שמאפשר לה להעניק שירות טוב יותר לתושביה ולהציע הפחתה בנטל יוקר המחיה, כל זאת באמצעות אנרגיה מתחדשת והתמודדות מיטיבה עם שינוי האקלים.

בהזדמנות זו, נבקש לציין כי כחלק מעבודתנו הנרחבת בתחום האנרגיה והאקלים, אנו עוסקים בימים אלו בקידום מודל העוסק בחיזוק מעמדן של הרשויות המקומיות בישראל במהפכת האנרגיה המתחדשת, דרך הקמת תאגידי הספקת חשמל מוניציפליים. מדובר במהלך שיכול להביא לחיזוק מעמדן הכלכלי של הרשויות, ולהפחתת התלות בתקציבים ותמיכות של השלטון המרכזי. את העבודה והמודל הכלכלי מוביל גל שופרונר, כלכלן ומייסד חברת Consulting Jiya, לשעבר ראש תחום אנרגיות מתחדשות ברשות החשמל וסמנכ"ל חברת טראלייט.

לאחר עבודה מאומצת בחודשים האחרונים, יש בידינו טיוטה ראשונית של העבודה, ושל המודל הכלכלי שנבחן עבור שלוש רשויות מקומיות – פתח תקווה, עפולה ואשקלון. הממצאים נראים מבטיחים, כאשר מניתוח ראשוני עולה כי באמצעות הספקת חשמל מוניציפלי תוכלנה רשויות להציע לתושבים הנחה ממוצעת של כ-30% בחשבונות החשמל, אותה ניתן לתרגם לכ-50 מיליון שקל שנכנסים לקופת הרשות מדי שנה. מדובר במנוע צמיחה משמעותי עבור רשויות מקומיות בישראל, שבחסות האסדרה עדכנית של רשות החשמל, תוכלנה להעניק שירות טוב יותר לתושביה ולהציע הפחתה בנטל יוקר המחיה. חשוב לציין שמדובר במודל כמעט לחלוטין נטול סיכונים לתושב (בשונה מתאגידי המים למשל).

נשמח להיפגש עמכם בהקדם על מנת להציג את ממצאי העבודה, שצפויה להתפרסם במהלך החודש הקרוב. אנו ערים לאתגרים ולחששות שעלולים לצוף, אך סבורים כי בעזרת ניהול נכון, והתמקדות ברשויות מקומיות איתנות שמסוגלות להקצות קשב ניהולי ולהמציא הון ראשוני, מדובר במודל בעל ערך רב בכל הנוגע לחיזוק חוסן הכלכלי של רשויות מקומיות בישראל, כמו גם בקידום תועלות רבות נוספות.

בברכה,

דנה כהן
ראשת תחום אקלים וקשרי ממשל,
גרינפיס ישראל

יונתן אייקנבאום
מנכ"ל גרינפיס ישראל